

§ 11 Tillskapande av aktivitetscenter vid seniorboenden (trygghetsboenden)

Dnr 3.2-309/2017

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till aktivitetscenter vid seniorboenden (trygghetsboenden).

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-03-27.

I budget för 2017 anges att trygghetsboende med aktivitetscenter ska inrättas. Omvandling av dagens trygghetsboenden till trygghetsboenden med aktivitetscenter påbörjas 2017. Stadsdelsnämnderna ska ansvara för de aktivitetscenter som ska finnas i boendena och ska bekosta lokaler, personal och verksamhet.

Äldreförvaltningen har tillsammans med representanter från fyra stadsdelsförvaltningar tagit fram förslag till hur stadens aktivitetscenter ska utformas.

Dess huvudsakliga uppgift ska vara att ordna aktiviteter och främja social gemenskap, motverka otrygghet samt bidra till fysisk aktivitet för de boende i seniorboendet (trygghetsboendet) och äldre i närområdet. Det föreslås att lägsta bemanning ska vara dagtid vardagar med minst en personal och besökarna ska erbjudas minst en daglig aktivitet. Det ska finnas tillgång till kaffeservering och utgångspunkten är att det även bör finnas möjlighet för besökarna att äta gemensamma måltider. Aktiviteter, bemanning och öppethållande ska anpassas efter lokala förutsättningar vilket kan innebära helg- eller kvällsaktiviteter.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare samt med stöd av ersättaryttranden från Erik Vallström (Fi) och Alfred Askeljung (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler ett eget särskilt uttalande.

Vice ordföranden Erik Slottner (KD) och ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M) med instämmande av ersättaryttrande från Alfred Askeljung (C) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande.

Ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) anmäler ett eget särskilt uttalande.

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande från (MP):

”Att skapa en icke biståndsbedömd boendeform för våra äldre Stockholmare som är trygg och möter upp det behov av aktiviteter och social samvaro som efterfrågas av många äldre idag är för oss en av de viktigaste delarna i den äldrepolitik som förs i staden. Vi är mycket glada över att nu se den nya boendeformen seniorboende med aktivitetscenter växa fram i stadsdelsnämndernas regi. De aktivitetscenter som kommer att tillskapas vid dessa boenden är en viktig del i att förbättra livskvalitén även för äldre Stockholmare som inte kommer att bo på seniorboenden som ligger i anslutning till dem. För äldre som känner sig ensamma, oroliga eller vill delta i gemensam fysisk aktivitet kan aktivitetscentret bli en fast punkt i vardagen. Genom möjlighet till gemensamma måltider och fik skapas också en plats för spontana möten och tillskapandet av nya relationer vilket är viktigt, inte minst för de många äldre som lider av ensamhet. Vi vill därför särskilt lyfta fram vikten av möjligheter till gemensamma måltider och möjlighet att fika på aktivitetscentren. Vi vill också passa på att utöver de många möjligheter som lyfts fram med seniorboenden i dessa kriterier för aktivitetscentren lyfta fram att aktiviteter med fördel även kan ske utomhus och att tillskapande av en anpassad och välkomnande utemiljö i anslutning till aktivitetscentren kan skapa ytterligare välmående för stadens äldre.”

Särskilt uttalande från (KD) och (M med stöd av ersättaryttrande från (C):

”Alliansen i Stadshuset har tidigare välkomnat inrättandet av aktivitetscenter som ett sätt att höja servicenivån vid trygghets- och seniorboenden i stadens regi.

Seniorboende med aktivitetscenter är tänkt för äldre som inte vill bo kvar i sitt ordinära boende men som inte har så pass omfattande

omsorgsbehov att ett biståndsbeslut till servicehus eller vård- och omsorgsboende är aktuellt.

Det är viktigt att dessa äldre inte betraktas som föremål för omhändertagande utan som medskapare av sin egen boendemiljö och sin egen sociala gemenskap. Känslan av att vara behövd är en viktig faktor bakom ett hälsosamt åldrande och en meningsfull ålderdom.

Att de boende själva, liksom andra äldre som deltar i aktivitetscentrets verksamhet, inte bara tillfrågas vid utformningen av aktiviteter utan själva har möjlighet att skapa aktiviteter för sig själva och andra, är mycket viktigt om aktivitetscentren ska få den hälsofrämjande effekt som är tänkt. Alla de individuella intressen som äldre bär på - precis som alla andra - torde ge förutsättningar för en stor mångfald av intressanta aktiviteter.

Det är viktigt att de blivande centervärdarna utgår från detta salutogena tänk i sitt uppdrag.

Vi välkomnar likaså att förvaltningen uppmärksammar vikten av att aktivitetscentren håller öppet under sommarmånader och vid storhelger. Otrygghet tar inte semester och vi hade gärna önskat ännu skarpare skrivningar kring vikten av öppethållande dessa tider. Vi ser gärna att trygghetsboenden samlokaliseras med stadsdelens träffpunkter för äldre.

Det är inte oviktigt vad saker heter. Det begrepp som myntas i föreliggande tjänsteutlåtande – seniorboende med aktivitetscenter – förvirrar begreppen istället för att reda ut dem.

Att man framöver ska ha möjlighet att få plats på vissa av stadens seniorboenden från 65 års ålder medan andra av stadens seniorboenden kommer att ha 75 år som åldersgräns kommer sannolikt att uppfattas som förvirrande för många äldre. Detta är olyckligt inte minst eftersom en avsikt med äldreboendeutredningen varit att rensa upp i floran av närliggande men skilda begrepp för äldres boende. Tanken är också att samtliga seniorboenden i stadens regi ska göras om till seniorboenden med aktivitetscenter, i den mån fastigheten lämpar sig för detta.

Om begreppet ”seniorboende med aktivitetscenter” framöver används finns en stor risk att de äldre kommer att tala om ”seniorboende”, som då inte kan skiljas från de befintliga seniorboendena, med möjlighet till tillträde från 65 år, de nuvarande trygghetsboendena med tillträde från 75 år och de

seniorboenden som finns på den öppna bostadsmarknaden från 55+.

Det blir många årtal att hålla reda på för den äldre:

55 – jag kan flytta till ett seniorboende på den privata marknaden,

60 – jag kan ställa mig i kö till vissa av stadens seniorboende med aktivitetscenter,

65 – jag kan flytta in i vissa av stadens seniorboende med aktivitetscenter,

70 – jag ska ställa mig i kö till andra av stadens seniorboende med aktivitetscenter,

75 – jag kan flytta in i andra av stadens seniorboende med aktivitetscenter.

Som synes ska denna fråga om vad boendeformerna ska heta studeras ytterligare.

Idag betalar hyresgästerna i stadens trygghetsboenden för ”aktivitetscentret” på sin hyra.

För de framtida hyresgästerna står staden för kostnaderna. Vi vill betona vikten av att nuvarande hyresgästerna framöver inte betalar för centrets kostnad på sin hyra.

Vi vill i sammanhanget även understryka att majoriteten inte har presenterat några förslag som gör att staden skapar fler icke-biståndsbedömda boende för äldre, utan bara ett förändrat innehåll i de befintliga boendena.”

Särskilt uttalande från (L):

”Liberalerna har tidigare välkomnat inrättandet av aktivitetscenter som ett sätt att höja servicenivån vid trygghets- och seniorboenden. Vi vill dock upprepa att majoriteten inte har presenterat några förslag som gör att det skapas fler bostäder för äldre, utan bara ett förändrat innehåll i de boenden som finns.

Vi välkomnar att förvaltningen uppmärksammar vikten av att aktivitetscentren håller öppet under sommarmånader och vid storhelger. Vi hade dock gärna önskat ännu skarpare skrivningar kring vikten av öppethållande dessa tider, och gärna resonemang kring vikten av att det finns någon form av icke-biståndsbedömd social verksamhet som håller öppet i stadsdelen.

Seniorboende med aktivitetscenter är tänkt för äldre som inte vill bo kvar i sitt ordinära boende men som heller inte vill eller behöver flytta till servicehus eller vård- och omsorgsboende. Det

är viktigt att dessa äldre inte betraktas som föremål för omhändertagande utan som medskapare av sin egen boendemiljö och sin egen sociala gemenskap. Känslan av att vara behövd är en viktig faktor bakom ett hälsosamt åldrande och en meningsfull ålderdom.

Att de boende själva, liksom andra äldre som deltar i aktivitetscentrets verksamhet, inte bara tillfrågas vid utformningen av aktiviteter utan själva har möjlighet att skapa aktiviteter för sig själva och andra, är mycket viktigt om aktivitetscentren ska få den hälsofrämjande effekt som är tänkt. Det är viktigt att den fulla mångfald av individuella intressen, som äldre bär på precis som alla andra, respekteras så långt som möjligt.

Det är inte oviktigt vad saker heter. Att man ska ha möjlighet att få plats på seniorboende från 65 års ålder och på seniorboende med aktivitetscenter från 75 års ålder kommer sannolikt att uppfattas som förvirrande för många. Detta är olyckligt inte minst eftersom en avsikt med äldreboendeutredningen varit att rensa upp i floran av närliggande men skilda begrepp för äldres boende.

Begreppet ”seniorboende med aktivitetscenter” är dessutom minst sagt otympligt och det naturliga kommer att vara att man säger ”seniorboende”, som då inte kan skiljas från de befintliga seniorboendena, med möjlighet till tillträde från 65. Denna fråga bör studeras ytterligare.”

§ 12 Central entreprenadupphandling av vård- omsorgsboenden 2018

Dnr 5.1.2-509/2017

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till vård- och omsorgsboenden att ingå i central entreprenadupphandling 2018.
2. Äldrenämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen och föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta om att ge äldrenämnden i uppdrag att ansvara för genomförande av centralupphandling av entreprenaddrift för de vård- och omsorgsboenden som anges i detta ärende.
3. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att äldrenämnden får justera antalet boenden om det under arbetet med upphandlingen visar sig vara uppenbart olämpligt att inkludera boendet, eller om något ytterligare boende ska läggas till i upphandlingen.
4. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med punkt 2, uppdrar äldrenämnden åt äldreförvaltningen att genomföra upphandlingen i enlighet med förvaltningens delegationsförteckning.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-04-03.

Valfrihet inom vård- och omsorgsboenden infördes i Stockholms stad den 1 juli 2008. Av beslutet framgår att om kommunfullmäktige beslutar att vård- och omsorgsboenden ska upphandlas, så ska det göras genom centralt genomförda entreprenadupphandlingar.

Kommunfullmäktige beslutade den 17 oktober 2016 (dnr 152-232/2016) att överflytta ansvaret för genomförande av bland annat centrala entreprenadupphandlingar av vård- och omsorgsboenden,